

Cekos In Ekspert

На основу члана 26. став 6. тачка 13) Закона о безбедности хране ("Службени гласник РС", бр. 41/09 и 17/19),

Министар здравља, уз сагласност министра пољопривреде, шумарства и водопривреде, доноси

ПРАВИЛНИК О ХРАНИ СА ИЗМЕЊЕНИМ НУТРИТИВНИМ САСТАВОМ

(Сл. гласник РС бр. 61/24)

Основни текст на снази од 27/07/2024, у примени од 27/07/2024

I. Опште одредбе

Предмет

Члан 1.

Овим правилником, прописују се захтеви које мора да испуни храна са измењеним нутритивним саставом приликом стављања на тржиште (храна за особе интолерантне на глутен, замене за со за људску исхрану, храна обogaђена витаминима, минералима и другим супстанцама са хранљивим или физиолошким ефектом и др.), у сврху заштите здравља потрошача, правилног информисања потрошача и обезбеђења слободног кретања робе.

Област примене

Члан 2.

(1) Овај правилник се примењује на захтеве у погледу састава хране за особе интолерантне на глутен и информисање потрошача о одсутности или смањеној присутности глутена у храни, обезбеђујући при том да се потрошачи не доведу у заблуду или буду збуњени информацијама у погледу одсутности или смањене присутности глутена у храни које се пружају на различите начине, те на тај начин доведу до штетног деловања на здравље особа оболелих од целијакије, оболелих од алергија на глутен, оболелих од нецелијачне глутен - сензитивности.

(2) Одредбе овог правилника које се односе на информисање потрошача о одсутности или смањеној присутности глутена у храни, примењују се и на сву храну која се декларише, означава и рекламира као храна без глутена или са смањеним садржајем глутена.

(3) Одредбе овог правилника се односе и на захтеве у погледу састава и информисање потрошача о заменама за со за људску исхрану, које се као такве декларишу, означавају и рекламирају.

(4) Одредбе овог правилника односе се и на додавање у храну витамина, минерала и других супстанци са хранљивим или физиолошким ефектом.

(5) Одредбе овог правилника које се односе на витамине и минерале не примењују се на додатке исхрани (дијететске суплементе).

(6) Одредбе овог правилника које се односе на витамине, минерале и друге супстанце са хранљивим и физиолошким ефектом се примењују, не доводећи у питање одредбе посебних прописа које ближе уређују области:

- 1) хране за специфичне популационе групе и, у недостатку посебних одредби, захтеве у погледу састава таквих производа, потребних ради посебних прехранбених потреба особа којима су намењени;
- 2) нове хране и састојке нове хране;
- 3) производи од генетички модификоване хране;
- 4) прехранбених адитива и арома;
- 5) допуштене енолошке праксе и поступке.

Значење појединих појмова

Члан 3.

У смислу овог правилника примењују се релевантне дефиниције које имају следећа значења:

- 1) храна са измењеним нутритивним саставом је храна за особе интолерантне на глутен, замене за со за људску исхрану, храна обогаћена витаминима, минералима и другим супстанцама са хранљивим или физиолошким ефектом и др.;
- 2) глутен је протеинска фракција пшенице, ражи, јечма и овса или варијетета добијених њиховим укрштањем и њихових производа, на коју су неке особе интолерантне и која је нерастворљива у води и 0,5 М раствору натријум-хлорида;
- 3) интолеранција на глутен обухвата целијакију, алергију на глутен и нецелијачну глутен - сензитивност;
- 4) пшеница означава све *Triticum* врсте;
- 5) Агенција означава Европску агенцију за безбедност хране (ЕФСА), основану Уредбом (ЕЗ) бр. 178 /2002 Европског парламента и Савета о утврђивању општих начела и услова прописа о храни, оснивању Европске агенције за безбедност хране и утврђивању поступака о питањима безбедности хране;
- 6) друга супстанца означава супстанцу са храњивим или физиолошким ефектом, која није витамин или минерал.

Члан 4.

(1) Прописи и стандарди који се односе на производе уобичајеног састава у погледу општег и нутритивног декларисања и означавања, мерења и граница одступања од декларисане количине упаковане хране, квалитета, услова употребе адитива, арома, ензимских препарата и помоћних средстава, захтева за микробиолошку исправност и максимално дозвољене количине контаминаната и резидуа, примењују се и на храну са измењеним нутритивним саставом, уколико овим правилником није другачије прописано.

(2) Чистоћа супстанци са нутритивним или физиолошким ефектом, као и чистоћа осталих састојака који се користе у производњи хране са измењеним нутритивним саставом, мора да одговара захтевима посебних прописа о квалитету одговарајуће хране, прописа о квалитету адитива, арома, ензимских препарата, помоћних средстава у производњи хране, захтевима националне или европске фармакопеје или других међународно прихваћених захтева за чистоћу супстанци које препоручују међународне организације и експертска тела основана у области безбедности хране.

II. Храна за особе интолерантне на глутен

Члан 5.

(1) Храна за особе интолерантне на глутен су производи који су посебно формулисани, припремљени и/или прерађени, са циљем смањења садржаја глутена, једног или више састојака који садрже глутен, или, замене састојака који садрже глутен другим састојцима који су по својој природи без глутена, намењени да задовоље специфичне дијететске потребе особа интолерантних на глутен. Субјекат у пословању храном је дужан да докаже да храна испуњава услове прописане овим правилником.

(2) Храна погодна за исхрану особа интолерантних на глутен, која се као таква означава, рекламира, излаже (начин на који је распоређена и окружење у којем је изложена) и декларише (у даљем тексту: презентује), је и остала храна која се производи искључиво од састојака који су без глутена, а која је погодна за исхрану особа интолерантних на глутен, под условом да није контаминирана глутеном. Субјекат у пословању храном је дужан да докаже да храна испуњава услове прописане овим правилником.

(3) Храна за особе интолерантне на глутен, која се као таква презентује, мора у производњи и приликом стављања на тржиште, у погледу здравствене исправности, састава и обележавања одговарати захтевима прописаним овим правилником и другим прописима који уређују област безбедности хране, поштујући праксу поштеног информисања потрошача.

(4) Храном за особе интолерантне на глутен, као и храном која по својој природи не садржи глутен, па је самим тим погодна за исхрану особа интолерантних на глутен, а која се као таква презентује, у свим фазама производње, прераде и промета (промет на велико, промет на мало, увоз на местима царињења и извоз), мора се руковати на начин који обезбеђује спречавање унакрсне контаминације глутеном.

(5) Субјекат у пословању храном из ст. 1. и 2. овог члана, у складу са својим плановима контроле, спроводи унутрашњу контролу садржаја глутена, као и контролу у екстерној лабораторији која испуњава услове за контролу садржаја глутена у складу са законом.

(6) О спроведеним контролама субјекат води евиденције које на захтев инспектора чини доступним.

Члан 6.

Храна за особе интолерантне на глутен мора бити произведена са посебном пажњом, у складу са прописима који уређују област безбедности хране, у складу са добром хигијенском праксом и добром произвођачком праксом, односно међународно признатим стандардима у области безбедности хране, да би се избегла контаминација глутеном.

Члан 7.

(1) Квантитативне и квалитативне методе одређивања глутена у храни и састојцима морају бити усклађене са захтевима међународног стандарда (Codex Alimentarius) који ближе уређује област хране за особе интолерантне на глутен.

(2) Производи из члана 5. став 1. овог правилника треба да обезбеде приближно исте количине витамина и минерала, као истоветни производи који садрже глутен.

III. Информисање потрошача о одсутности или смањеној присутности глутена у храни

Информације за потрошаче

Члан 8.

(1) Када се изјаве користе у сврху пружања информација потрошачима о одсуству или смањеном присуству глутена у храни, такве информације дају се само путем изјава и у складу са условима наведеним у Прилогу 1. овог правилника.

(2) Информације о храни из става 1. овог члана могу бити праћене изјавама "погодно за особе интолерантне на глутен" или "погодно за особе са целијакијом".

(3) Информације о храни из става 1. овог члана могу бити праћене изјавама "посебно формулисано за особе интолерантне на глутен" или "посебно формулисано за особе са целијакијом" ако је храна посебно произведена, припремљена и/или обрађена у сврху:

- 1) смањења садржаја глутена у једном или више састојака који садрже глутен; или
- 2) замене састојака који садрже глутен другим састојцима који су природно без глутена.

(4) Прилог 1. одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Почетне и прелазне формуле за одојчад

Члан 9.

Забрањено је давање информација о одсуству или смањеном присуству глутена у почетним и прелазним формулама за одојчад као што је дефинисано прописом који уређује област хране за специфичне популационе групе.

IV. Замена за со за људску исхрану

Члан 10.

(1) Замена за со за људску исхрану, које се као такве презентују, морају у производњи и приликом стављања на тржиште, у погледу здравствене исправности, састава и обележавања одговарати условима прописаним овим правилником и другим прописима који уређују област безбедности хране.

(2) Под називом "замена за со за људску исхрану" могу се стављати на тржиште производи добијени од супстанци наведених у Листи дозвољених супстанци које се могу користити као замена за со за људску исхрану (даље: Листа) из Прилога 2. овог правилника.

(3) Заменама за со за људску исхрану могу се додавати:

- 1) одговарајућа храна или састојци хране (шећер, брашно и др.) у складу са технолошким потребама;
- 2) адитиви, у складу са прописом којим се уређује област прехранбених адитива.

(4) Супстанце наведене у Прилогу 2. овог правилника, могу се користити појединачно или у комбинацији, а у погледу чистоће морају одговарати условима прописаним у члану 4. став 2. овог правилника.

(5) Прилог 2. одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 11.

(1) Количина натријума у заменама за со за људску исхрану не сме бити већа од 120 mg у 100 g замене за со за људску исхрану.

(2) Замена за со за људску исхрану морају да буду јодирани у складу са прописом који уређује област здравствене исправности и квалитета соли за исхрану људи и производњу хране.

(3) На декларацији замена за со за људску исхрану осим комплетне листе састојака, може се навести и количина катјона (натријума, калијума, калцијума, магнезијума, амонијума и холина/100 g m/ m).

(4) Када се храни додаје замена за со за људску исхрану која садржи калијумове соли, на декларацији хране може се навести укупна количина калијума, изражена у mg катјона на 100 g хране у облику у ком се уобичајено конзумира.

(5) Декларација замене за со за људску исхрану која садржи калијум садржи препоручен начин употребе.

V. Храна обogaћена витаминима, минералима и другим супстанцама са хранљивим или физиолошким ефектом

1. Додавање витамина и минерала у храну

Захтеви за додавање витамина и минерала

Члан 12.

(1) У храну се могу додавати само витамини и/или минерали наведени у Прилогу 3. овог правилника, у облицима наведеним у Прилогу 4. овог правилника.

(2) Витамини и минерали у облику који је биорасположив за људско тело, могу се додавати у храну, без обзира да ли се уобичајено налазе у њој или не, како би се узело у обзир посебно:

1) недостатак једног или више витамина и/или минерала у популацији или одређеним групама становништва, који се може доказати клиничким или субклиничким доказима недостатка, или указати на процењени низак нивоа уноса хранљивих састојака; или

2) могућност побољшања нутритивног стања популације или одређених група становништва и/или надокнаде могућих недостатака у уносу витамина или минерала у исхрани, услед промене прехранбених навика; или

3) развој општеприхваћених научних сазнања о улози витамина и минерала у исхрани и њиховим ефектима на здравље.

(3) Прилог 3. и Прилог 4. одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Ограничења додавања витамина и минерала

Члан 13.

(1) Витамини и минерали се не смеју додавати у:

1) непрерађену храну, као што су непрерађено воће, поврће, месо, живина, риба и остало;

2) пића која садрже више од 1,2 vol.% алкохола.

(2) Изузетно од тачке 2) става 1. овог члана, не узимајући у обзир одредбе члана 12. става 2. овог правилника, под условом да не смеју да имају прехранбене или здравствене изјаве, витамини и минерали се могу додавати у производе:

1) произведене у Уједињеном Краљевству, Ирској и Пољској, који се сврставају у тарифне ознаке 2206 00, а који у свом називу могу да садрже реч "вино", уз навођење назива воћа чијом ферментацијом је добијено и

2) који су као такви стављени на тржиште пре 20. децембра 2006. године.

Критеријуми чистоће

Члан 14.

(1) За хемијске облике витамина и минерала наведених у Прилогу 4. овог правилника примењују се критеријуми чистоће који су прописани националним прописима и/или утврђени националном, односно европском фармакопејом.

(2) За хемијске облике витамина и минерала наведених у Прилогу 4. овог правилника за које критеријуми чистоће нису прописани, до усвајања таквих прописа, примењују се општеприхватљиви критеријуми чистоће које препоручују релевантна међународна тела, а национална правила којима се утврђују строжи критеријуми чистоће и даље могу остати у примени.

Услови за додавање витамина и минерала

Члан 15.

(1) Приликом додавања витамина или минерала у храну, укупна количина присутног витамина или минерала, која се без обзира на сврху налази у храни, не сме прелазити количине витамина и минерала које се сматрају безбедним за конзумацију, а које су одређене научном проценом ризика, на основу општеприхваћених научних сазнања, по потреби, узимајући у обзир различите степене осетљивости различитих група потрошача.

(2) Додате количине витамина и минерала у количини намењеној конзумацији као један оброк, не смеју бити веће од дневног референтног уноса витамина и минерала, дефинисаног прописом који ближе уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране.

(3) За концентроване и дехидриране производе, максималне дозвољене количине су оне које су присутне у храни приликом њене припреме за конзумацију, у складу са упутством произвођача.

(4) Додавање витамина или минерала храни треба да доведе до присуства тог витамина или минерала у храни у најмање значајној количини, како је то дефинисано прописом који ближе уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране.

Декларисање, означавање, рекламирање

Члан 16.

(1) Приликом декларисања, означавања и рекламирања хране у коју су додати витамини и минерали, не сме се тврдити или имплицирати да уравнотежена и разноврсна исхрана не може да обезбеди неопходне количине хранљивих материја.

(2) Приликом декларисања, означавања и рекламирања хране у коју су додати витамини и минерали, не сме се заваравати или обмањивати потрошач у погледу хранљивих вредности хране, која је последица додавања ових хранљивих материја.

(3) Обавезно је нутритивно декларисање производа коме су додати витамини и минерали, у складу са прописом који уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране.

(4) Примена овога члана не доводи у питање остале одредбе прописа који уређује област хране, које се могу применити на одређене категорије хране.

(5) Храна са додатим витаминима и/или минералима може да носи изјаве у складу са прописом који уређује област прехранбених и здравствених изјава.

2. Додавање других супстанци

Супстанце чија је употреба у храни забрањена, ограничена или под надзором

Члан 17.

- (1) Супстанце за које је утврђен штетан утицај на здравље људи и чија је употреба у храни забрањена, наведене су у Прилогу 5. део А - Забрањене супстанце.
- (2) Супстанце за које је утврђен штетан утицај на здравље људи и чија је употреба у храни ограничена, дозвољене су под условима и додатним захтевима наведеним у Прилогу 5. део Б - Супстанце чија је употреба ограничена.
- (3) Супстанце за које је утврђена могућност штетног утицаја на здравље људи, за које и даље постоји научна несигурност наведене су у Прилогу 5. део В - Супстанце под надзором.
- (4) Прилог 5. одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Нотификација - Обавештење о храни са додатим витаминима, минералима, другим супстанцама са хранљивим и/или физиолошким ефектом, односно о храни која садржи супстанце чија је употреба ограничена или под надзором

Члан 18.

- (1) Кад се храна обогаћена витаминима и/или минералима, другим супстанцама са хранљивим и/или физиолошким ефектом, односно храна која садржи супстанце чија је употреба ограничена или под надзором, наведене у Прилогу 5. деловима Б и В, први пут ставља на тржиште Републике Србије, субјекат у пословању храном о томе обавештава Министарство здравља (у даљем тексту: Министарство).
- (2) Образац обавештења из става 1. овог члана дат је у Прилогу 6. овог правилника.
- (3) Обавештење из става 1. овог члана садржи најмање следеће податке:
 - 1) податке о називу и адреси субјекта у пословању храном који обогаћену храну ставља на тржиште, а регистрован је у Републици Србији;
 - 2) назив производа или група производа;
 - 3) назив супстанце која је додата у производ у сврху обогаћивања (навести и хемијски облик додате супстанце, када је то применљиво);
 - 4) количина додате супстанце - на 100 g/100 ml производа;
 - 5) текст декларације на српском језику;
 - 6) оригиналну амбалажу или идејно решење амбалаже у PDF формату;
 - 7) произвођачка спецификација;
 - 8) копија решења о упису привредног субјекта у пословању храном у Регистар привредних субјеката код Агенције за привредне субјекте;
 - 9) доказ о упису у Централни регистар субјеката у пословању са храном у складу са Законом о безбедности хране ;
 - 10) доказ о уплати републичке административне таксе ради уписа у базу података Министарства о храни са измењеним нутритивним саставом/обогаћеној витаминима или минералима односно другим супстанцама које имају физиолошко дејство.
- (4) Обавештење се подноси електронски и у писаном облику у складу са упутством које се налази на веб-страници Министарства (www.zdravlje.gov.rs).

(5) На основу запримљених обавештења из става 1. овог правилника Министарство води базу података о храни обогаченој нутријентима која је стављена на тржиште Републике Србије у електронском облику. Регистар хране налази се на web-станици Министарства (www.zdravlje.gov.rs).

(6) Подаци из поднетих обавештења користе се у сврхе ефикасног мониторинга хране са измењеним нутритивним саставом.

(7) Прилог 6. одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Слободно кретање робе

Члан 19.

Санитарни инспектор не може забранити, или ограничити трговину храном са измењеним нутритивним саставом, ако та храна испуњава захтеве прописане овим правилником и других прописа којима се уређује безбедност хране.

VI. Прелазне и завршне одредбе

Члан 20.

(1) Субјекти у пословању храном са измењеним нутритивним саставом дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог правилника најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

(2) Обавештење о обогаченој храни стављеној на тржиште Републике Србије пре доношења овог правилника, субјекти у пословању дужни су доставити Министарству у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Престанак важења ранијег прописа

Члан 21.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе одредбе Главе II. - Дијететски производи, Правилника о здравственој исправности дијететских производа ("Службени гласник РС", бр. 45/10, 27/11, 50/12, 21/15, 75/15, 7/17, 103/18 - др. пропис и 45/22 - др. пропис), у делу који се односи на храну за особе интолерантне на глутен и замену за со за људску исхрану, и Прилог 7. - Хемијски извори витамина и минерала који се додају храни, Правилника о декларисању, означавању и рекламирању хране ("Службени гласник РС", бр. 19/17, 16/18, 17/20, 118/20, 17/22 - др. пропис, 23/22 и 30/22).

Ступање на снагу

Члан 22.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Број 119-01-383/2021-10

У Београду, 3. јуна 2024. године

Министар,

др Златибор Лончар, с.р.

ИЗЈАВЕ О ОДСУСТВУ ИЛИ СМАЊЕНОМ ПРИСУСТВУ ГЛУТЕНА У ХРАНИ КОЈЕ СЕ ДОЗВОЉАВАЈУ И УСЛОВИ ЗА ТО

А. Општи услови

БЕЗ ГЛУТЕНА

Изјаву "без глутена" дозвољено је навести само ако је садржај глутена у храни, као готовом производу мањи од 20 mg/kg .

ВРЛО МАЛИ САДРЖАЈ ГЛУТЕНА

Изјаву "врло мали садржај глутена" дозвољено је навести само ако храна, која се састоји или садржи један или више састојака произведених од пшенице, ражи, јечма, овса или њихових хибридних врста који су посебно прерађени са циљем смањења количине глутена, не садржи количину глутена вишу од 100 mg/kg у готовом производу.

Б. Додатни захтеви за храну која садржи овас

Овас који је састојак хране која се презентује као храна без глутена или са врло малим садржајем глутена, мора бити посебно произведен, припремљен и/или обрађен на начин да се избегне контаминација пшеницом, ражи, јечмом или њиховим укрштеним сортама, а садржај глутена у овом овсу не може бити већи од 20 mg/kg .

ПРИЛОГ 2.

ЛИСТА ДОЗВОЉЕНИХ СУПСТАНЦИ КОЈЕ СЕ МОГУ КОРИСТИТИ КАО ЗАМЕНА ЗА СО ЗА ЉУДСКУ ИСХРАНУ

		Ограничења
а)	калијум-сулфат; калијумове, калцијумове или амонијумове соли адипинске, глутаминске, угљене, ћилибарне, млечне, винске, лимунске, сирћетне, хлороводоничне или ортофосфорне киселине, и/или	Нема ограничења, осим за: фосфор највише 4% m/ m и NH ₄ ⁺ највише 3% m/ m у замени за со
б)	Магнезијумове соли адипинске, глутаминске, угљене, ћилибарне, млечне, винске, лимунске, сирћетне, хлороводоничне или ортофосфорне киселине у смеси са другим заменама за кухињску со које не садрже магнезијум, наведеним под а), в) и г), и/или	Mg ²⁺ највише 20% m/ m рачунато на укупну количину катјона K ⁺ , Ca ²⁺ и NH ₄ ⁺ присутних у замени за со и фосфор највише 4% m/ m у замени за со
в)	Соли холина и сирћетне, угљене, млечне, винске, лимунске или хлороводоничне киселине, у смеси са другим заменама за кухињску со које не садрже холин, наведеним под а), б) или г), и /или	Холин највише 3% m/ m у замени за со
г)	адипинска, глутаминска, лимунска, млечна или јабучна киселина	Нема ограничења

ПРИЛОГ 3.

ВИТАМИНИ И МИНЕРАЛИ КОЈИ СЕ СМЕЈУ ДОДАВАТИ У ХРАНУ

1. Витамини:

- 1) Витамин А
- 2) Витамин D
- 3) Витамин Е
- 4) Витамин К
- 5) Витамин Б₁
- 6) Витамин Б₂
- 7) Ниацин
- 8) Пантотенска киселина
- 9) Витамин Б₆
- 10) Фолна киселина
- 11) Витамин Б₁₂
- 12) Биотин
- 13) Витамин Ц

2. Минерали:

- 1) Калцијум
- 2) Магнезијум
- 3) Гвожђе
- 4) Бакар
- 5) Јод
- 6) Цинк
- 7) Манган
- 8) Натријум
- 9) Калијум
- 10) Селен
- 11) Хром
- 12) Молибден
- 13) Флуорид
- 14) Хлорид
- 15) Фосфор
- 16) Бор

ПРИЛОГ 4.

ХЕМИЈСКИ ОБЛИЦИ ВИТАМИНА И МИНЕРАЛНИХ СУПСТАНЦИ КОЈЕ СЕ МОГУ ДОДАТИ У ХРАНУ

1. Хемијски облици витамина

ВИТАМИН А

Ретинол
Ретинил-ацетат
Ретинил-палмитат
Бета-каротен

ВИТАМИН D

Холекалциферол
Ергокалциферол

ВИТАМИН Е

D- α -токоферол
DL- α -токоферол
D- α -токоферилацетат
DL- α -токоферилацетат
D- α -токоферилхидрогенсукцинат

ВИТАМИН К

Филохинон (фитоменадион)
Менахинон ⁽¹⁾

ВИТАМИН Б₁

Тиамин-хидрохлорид
Тиамин-мононитрат

ВИТАМИН Б₂

Рибофлавин
Натријум-рибофлавин-5'-фосфат

НИАЦИН

Никотинска киселина
Никотинамид
Никотинамид-рибозид-хлорид

ПАНТОТЕНСКА КИСЕЛИНА

Калцијум- D-пантотенат
Натријум- D-пантотенат
Декспантенол (D-пантенол)

ВИТАМИН Б₆

Пиридоксин-хидрохлорид
Пиридоксин-5'-фосфат
Пиридоксин-дипалмитат

ФОЛНА КИСЕЛИНА

Птероилмоноглутаминска киселина

Калцијум- L-метилфолат

ВИТАМИН Б₁₂

Цијанокобаламин

Хидрококобаламин

БИОТИН

D-биотин

ВИТАМИН Ц

L-аскорбинска киселина

Натријум- L-аскорбат

Калцијум- L-аскорбат

Калијум- L-аскорбат

L-аскорбил-6-палмитат

2. Минералне супстанце

Калцијум-карбонат

Калцијум-хлорид

Калцијум-цитрат-малат

Калцијумове соли лимунске киселине

Калцијум-глуконат

Калцијум-глицерофосфат

Калцијум-лактат

Калцијумове соли ортофосфорне киселине

Калцијум-хидроксид

Калцијум-малат

Калцијум-оксид

Калцијум-сулфат

Калцијум фосфорил олигосахариди

Магнезијум-ацетат

Магнезијум-карбонат

Магнезијум-хлорид

Магнезијумове соли лимунске киселине

Магнезијум-глуконат

Магнезијум-глицерофосфат

Магнезијумове соли ортофосфорне киселине

Магнезијум-лактат

Магнезијум-хидроксид

Магнезијум-оксид
Магнезијум-калијум-цитрат
Магнезијум-сулфат
Гвожђе (II)-бисглицинат
Гвожђе (II)-карбонат
Гвожђе (II)-цитрат
Гвожђе (III)-амонијум-цитрат
Гвожђе (II)-глюконат
Гвожђе (II)-фумарат
Гвожђе (III)-натријум-дифосфат
Гвожђе (II)-лактат
Гвожђе (II)-сулфат
Гвожђе (II)-амонијумфосфат
Гвожђе (III)-натријум EDTA
Гвожђе (III)-дифосфат [гвожђе (III)-пирофосфат]
Гвожђе (III)-сахарат
Елементарно гвожђе (карбонилно, електролитичко или редуковано водоником)
Бакар (II)-карбонат
Бакар (II)-цитрат
Бакар (II)-глюконат
Бакар (II)-сулфат
Бакар-лизин комплекс
Натријум-јодид
Натријум-јодат
Калијум-јодид
Калијум-јодат
Цинк-ацетат
Цинк-бисглицинат
Цинк-хлорид
Цинк-цитрат
Цинк-глюконат
Цинк-лактат
Цинк-оксид
Цинк-карбонат
Цинк-сулфат
Манган (II)-карбонат
Манган (II)-хлорид

Манган (II)-цитрат
Манган (II)-глюконат
Манган (II)-глицерофосфат
Манган (II)-сулфат
Натријум-бикарбонат
Натријум-карбонат
Натријум-цитрат
Натријум-глюконат
Натријум-лактат
Натријум-хидроксид
Натријумове соли ортофосфорне киселине
Селеном обогачени квасац ⁽²⁾
Натријум-селенит
Натријум-хидрогенселенит
Натријум-селенит
Натријум-флуорид
Калијум-флуорид
Калијум-бикарбонат
Калијум-карбонат
Калијум-хлорид
Калијум-цитрат
Калијум-глюконат
Калијум-глицерофосфат
Калијум-лактат
Калијум-хидроксид
Калијумове соли ортофосфорне киселине
Хром (III)-хлорид и његов хексахидрат
Хром (III)-сулфат и његов хексахидрат
Хром (III)-пиколинат
Хром (III)-лактат трихидрат
Амонијум-молибдат [молибден (VI)]
Натријум-молибдат [молибден (VI)]
Борна киселина
Натријум борат

⁽¹⁾ Јавља се углавном у облику менахинона - 7 и незнатно као менахинон - 6

⁽²⁾ Селеном обогачени квасци произведени из културе у присутности натријум-селенита као извора селена садрже, у сушеном облику стављеном на тржиште, највише 2,5 mg Se/ g. Доминантна врста

органиског селена присутна у квасцу је селенометионин (између 60 и 85% укупног екстракованог селена у производу). Садржај других органиских селенових једињења, укључујући селеноцистеин, не сме прећи 10% укупног екстракованог селена. Нивои неорганиског селена по правилу не смеју прелазити 1% укупног екстракованог селена.

ПРИЛОГ 5.

СУПСТАНЦЕ ЧИЈА ЈЕ УПОТРЕБА У ХРАНИ ЗАБРАЊЕНА, ОГРАНИЧЕНА ИЛИ ПОД НАДЗОРОМ

Део А - Забрањене супстанце

Алое-емодин и сви препарати у којима је та супстанца присутна.

Емодин и сви препарати у којима је та супстанца присутна.

Дантрон и сви препарати у којима је та супстанца присутна.

Биљка Ephedra и њени препарати пореклом од врсте Ephedra.

Препарати од лишћа врсте Aloe који садрже хидроксиантраценске деривате.

Кора Yohimbe и њени препарати пореклом од врсте Yohimbe (Pausinystalia yohimbe (K. Schum) Pierre ex Beille).

Део Б - Супстанце чија је употреба ограничена

Супстанце чија је употреба ограничена	Услови употребе	Додатни захтеви
Екстракти зеленог чаја који садрже (-)-епигалокатехин-3-галат ⁽¹⁾	Дневна порција хране сме садржати мање од 800 mg (-)-епигалокатехин-3-галата.	Декларација мора да обезбеди информацију о максималном броју порција хране за дневну конзумацију и упозорење да се дневно не сме конзумирати 800 mg (-)-епигалокатехин-3-галата или више. Декларација мора да садржи податак о садржају (-)-епигалокатехин-3-галата по порцији хране. На декларацији морају бити наведена следећа упозорења: "Не треба га конзумирати ако истог дана конзумирате друге производе који садрже зелени чај". "Не би требало да га конзумирају труднице, дојиље и деца млађа од 18 година". "Не би требало да се конзумира на празан желудац".
Монаколини из црвеног квасног пиринча	Појединачна порција производа за дневну конзумацију сме садржати монаколине из	Декларација мора да обезбеди информацију о броју појединачних порција производа за обезбеђивање максималне дневне количине и упозорење да се не сме конзумирати дневна доза од 3 mg или више монаколина из црвеног квасног пиринча. Декларација мора да садржи податак о садржају монаколина по порцији производа. На декларацији морају бити наведена следећа упозорења: "Не би требало да га конзумирају труднице или дојиље, деца млађа од 18 година и одрасле особе старије од 70 година";

	црвеног квасног пиринча у количини мањој од 3 mg.	"Потражите савет лекара о конзумирању овог производа ако имате било каквих здравствених проблема"; "Не би требало да се конзумира ако узимате лекове за снижавање нивоа холестерола"; "Не треба га конзумирати ако већ узимате друге производе који садрже црвени квасни пиринач.
Транс-масне киселине осим транс-масних киселина које се природно појављују у мастима животињског порекла.	Највише 2 грама на 100 грама масти у храни која је намењена крајњем потрошачу и храни која је намењена малопродаји.	Субјекти у пословању са храном који друге субјекте у пословању са храном снабдевају храном која није намењена крајњем потрошачу ни малопродаји, гарантују да су снабденим субјектима у пословању са храном достављене информације о количини транс-масних киселина, осим транс-масних киселина које се природно појављују у мастима животињског порекла, ако је та количина већа од 2 грама на 100 грама масти.
(1) изузев водених екстраката зеленог чаја који садрже (-)-епигалокатехин-3-галат који након реконституције у пићима имају састав који се може упоредити са традиционалним зеленим чајем.		

ДЕО В - Супстанце под надзором

Екстракти зеленог чаја који садрже (-)-епигалокатехин-3-галат. ⁽²⁾

Монаколини из црвеног квасног пиринча.

Препарати од коре биљке *Rhamnus frangula* L., биљке *Rhamnus purshiana* DC. који садрже хидроксиантраценске деривате.

Препарати од лишћа или плодова биљке *Cassia senna* L. који садрже хидроксиантраценске деривате.

Препарати од корена или ризома биљке *Rheum palmatum* L., биљке *Rheum officinale* Baillon и њихових хибрида који садрже хидроксиантраценске деривате.

(2) изузев водених екстраката зеленог чаја који садрже (-)-епигалокатехин-3-галат који након реконституције у пићима имају састав који се може упоредити са традиционалним зеленим чајем.

ПРИЛОГ 6.

Образац за подношење обавештења Министарству здравља о храни којој су додати витамини и/или минерали, односно о храни која садржи супстанце чија је употреба у храни ограничена или под надзором (Прилог 5. Правилника Део Б - Супстанце чија је употреба ограничена, Део В - Супстанце под надзором) ^{1, 2}

Р. бр.	Попуњава субјекат у пословању храном:	
1.	Институција којој се захтев подноси	Министарство здравља Републике Србије Сектор за инспекцијске послове

		Немањина 22-26, 11000 Београд e-mail hranasadodacima@zdravlje.gov.rs
--	--	---

ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ У ПОСЛОВАЊУ ХРАНОМ

2.	Назив Субјеката у пословању храном - пословно име (који храну производи, или пакује и ставља на тржиште под својим именом, или увози храну) адреса субјекта у пословању храном	
	МБ Субјекта у пословању	
	ПИБ Субјекта у пословању	
	Име и презиме контакт лица које је поднело захтев за нотификацију	
	Функција контакт лица које је поднело захтев за нотификацију	
	Контакт телефон	
	Електронска адреса контакт лица које је поднело захтев за нотификацију	
	Датум подношења обрасца	

ПОДАЦИ О ПРОИЗВОДУ

3.	Производ или група производа	
4.	Назив супстанце (супстанци) која је додата (које су додате) у производ у сврху обогаћивања - навести хемијски облик када је то примењиво	
5.	Количина додате супстанце - на 100 g (100 ml производа)	
6.	Прилог: 1) Текст декларације на српском језику - решење амбалаже (у PDF формату) 2) Изглед оригиналне амбалаже за производе из увоза у PDF формату, уколико оригинална амбалажа нема декларацију на српском језику 3) Произвођачка спецификација 4) Копија решења о упису привредног субјекта у пословању храном у Регистар привредних субјеката код Агенције за привредне субјекте 5) Доказ о упису у Централни регистар субјеката у пословању са храном у складу са Законом о безбедности хране 6) Доказ о уплати републичке административне таксе за захтев	
7.	Напомене:	

¹ Образац обавештења подноси се за сваки производ - храну посебно осим ако се ради о истоветном производу различите грамаже (тежине).

² Образац обавештења се не подноси када су у питању транс-масне киселине које се природно појављују у мастима животињског порекла.

